

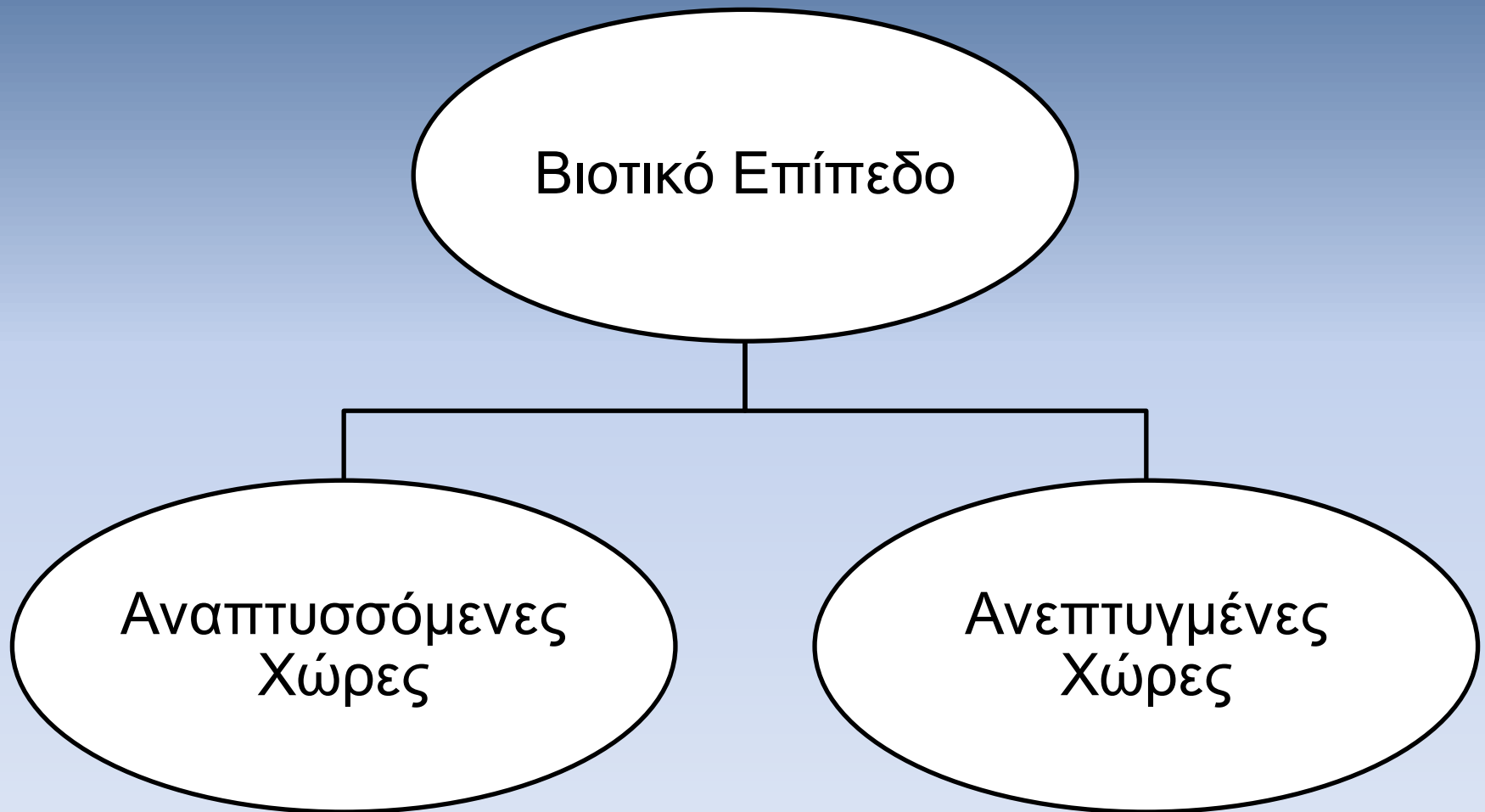
**«Οι σοβαρές οφθαλμικές παθήσεις
της παιδικής ηλικίας και οι
γενικότερες επιπτώσεις τους»**

Ιωάννης Χ. Ασπρούδης
*Αν. Καθηγητής Οφθαλμολογίας
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Ιθάκη 31-8-2013

- Financial Disclosure : none

Σοβαρές παθήσεις που προσβάλλουν την όραση στην παιδική ηλικία

Κύρια αίτια δημιουργίας χαμηλής όρασης στα παιδιά

Αφρική

Βλάβες κερατοειδούς

- Τράχωμα
- Ξηροφθαλμία από αβιταμίνωση Α

Ην. Πολιτείες

Εγκεφαλικές οπτικές βλάβες

Υποπλασία οπτ. νεύρων

Αμφ/θεια της
προωρότητας

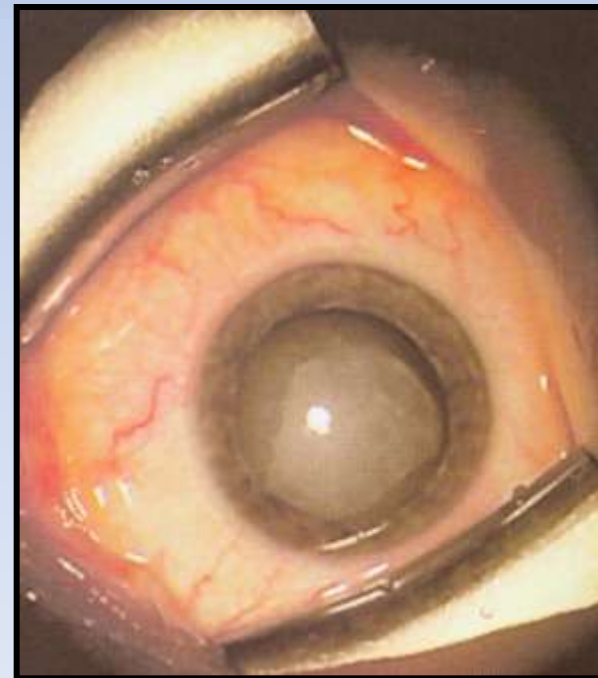
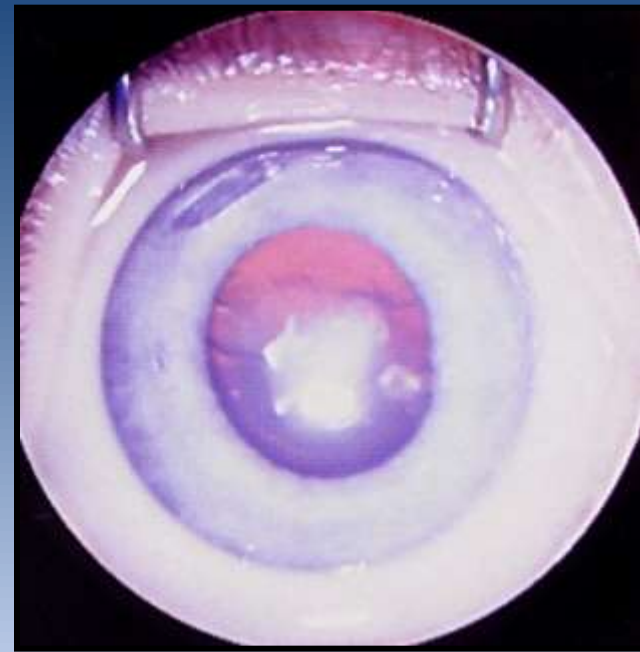
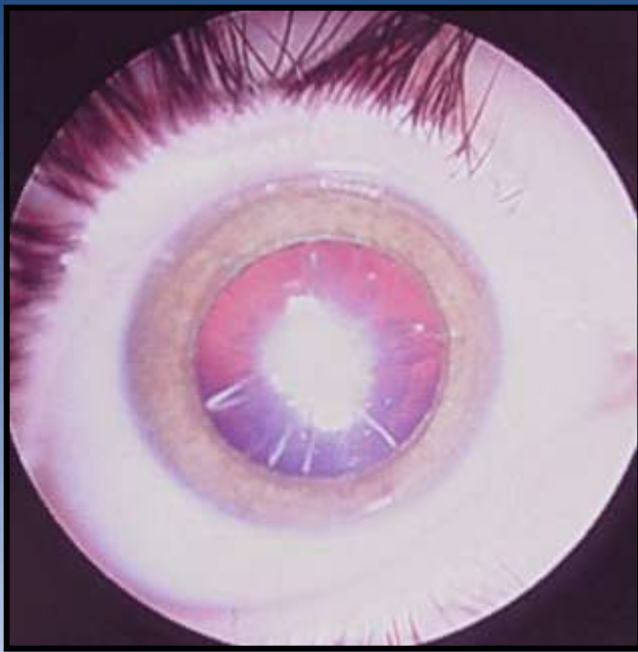
Αίτια δημιουργίας χαμηλής όρασης στα παιδιά

- Συγγενείς ανωμαλίες πρ. ημιμορίου (δυστροφίες κερατοειδούς, συγγενής ανιριδία)
- Παιδικός καταρράκτης (συγγενής)
- Παιδικό γλαύκωμα (συγγενές)
- Συγγενείς παθήσεις αμφ/δούς-ωχράς κηλίδας
- Αμφιβληστροειδοπάθεια της προωρότητας
- Οπτική ατροφία, υποπλασία οπτικών νεύρων
- Αμβλυωπία (υψηλές αμετρωπίες, ανισομετρωπία)
- Νυσταγμός

Παιδικός καταρράκτης

- Συχνότητα
 - 1^{ος} χρόνος 2,49/10.000
 - 15^{ος} χρόνος 3,46/10.000
- Κληρονομικότητα
- Ενδομήτριες λοιμώξεις
(ερυθρά, τοξοπλάσμωση, έρπηης)

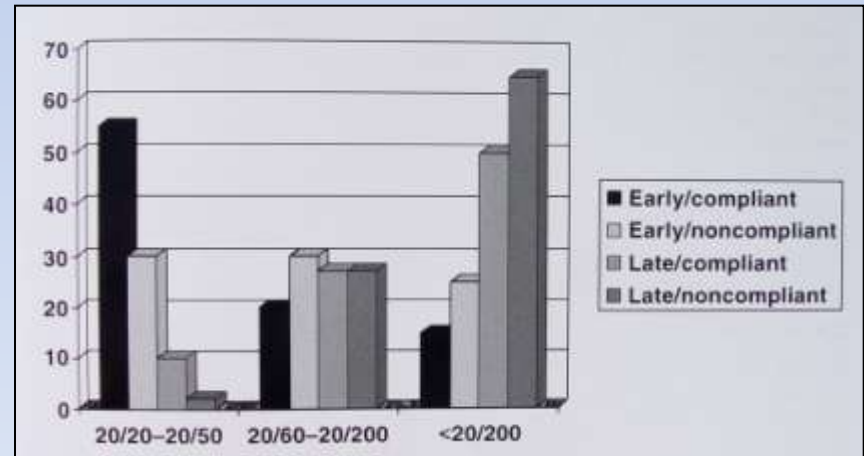
Παιδικός καταρράκτης

- Θεραπεία
1^{ος} – 2^{ος} μήνας
- Οπτική αποκατάσταση
παιδιά < 1 χρ.
γυαλιά, φακοί επαφής
παιδιά > 1 χρ.
ενδοφθάλμιοι φακοί

Οπτική αποκατάσταση μετά από εγχείρηση καταρράκτη στα παιδιά

- Ηλικία εμφάνισης
- Τύπος καταρράκτη
- Χρόνος χειρουργικής επέμβασης
- Οπτική διόρθωση
- Θεραπεία αμβλυωπίας

Παιδικό γλαύκωμα

- Συχνότητα 1:10.000 – 20.000 γεννήσεις
- Χαρακτηριστικό γνώρισμα

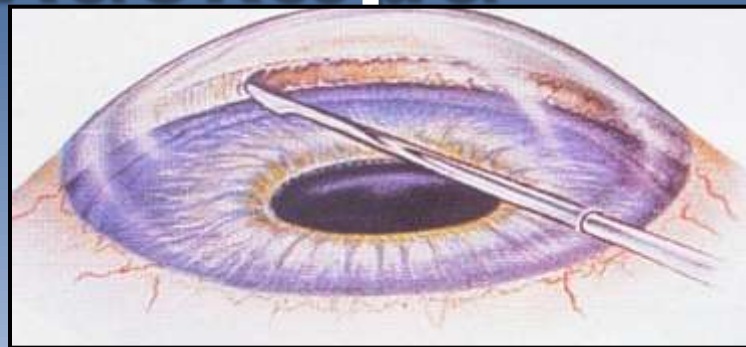
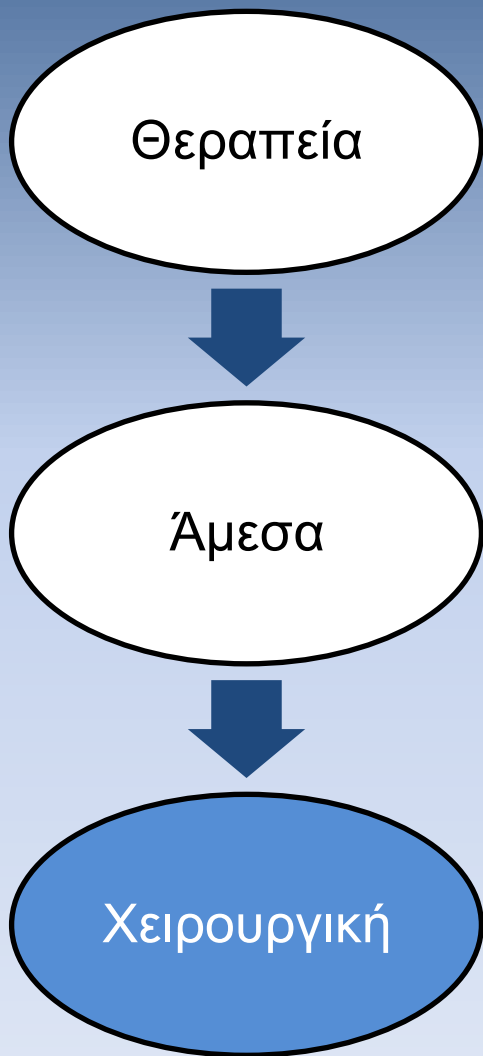
Αύξηση ενδ. πίεσης

- Κληρονομικότητα
- Μεγάλα μάτια (Βούφθαλμος)
- Δακρύρροια

Παιδικό γλαύκωμα

Οπτική αποκατάσταση μετά από εγχείρηση γλαυκώματος στα παιδιά

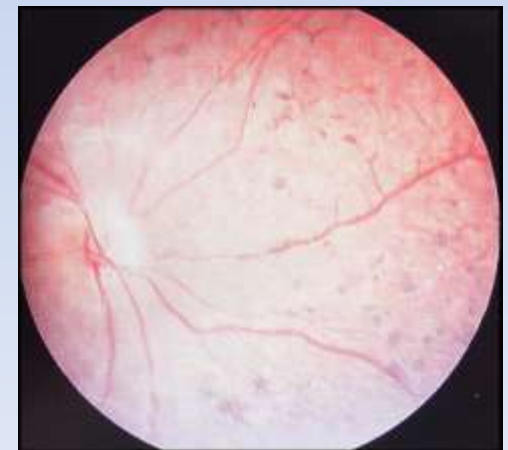
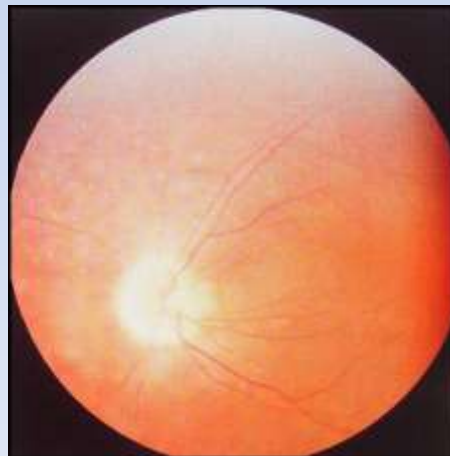
- Συγγενές γλαύκωμα
παρόν κατά στη γέννηση πτωχή
πρόγνωση
- Διάμετρος κερατοειδούς >14 mm
- Συγγενές γλαύκωμα
εμφανιζόμενο από 3^ο - 12^ο μήνα ευνοϊκή
πρόγνωση
(στο 80-90%)

οπτική οξύτητα/ διάθλαση/
θεραπεία αμβλυωπίας

Παθήσεις αμφιβληστροειδούς

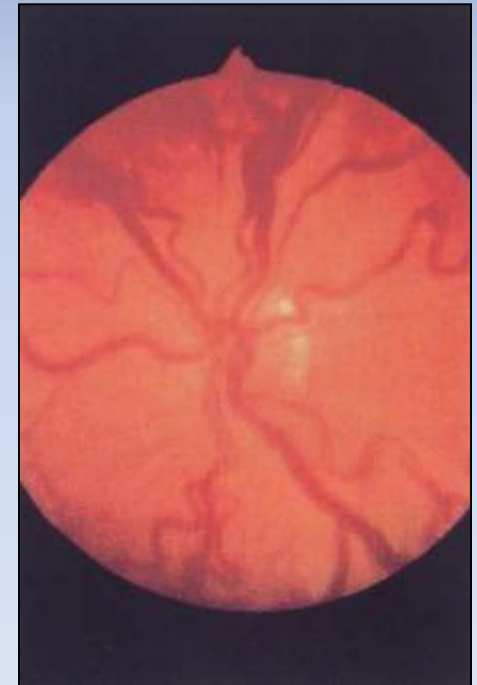
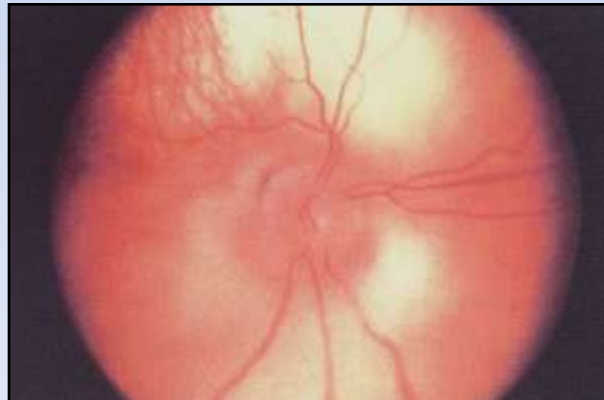
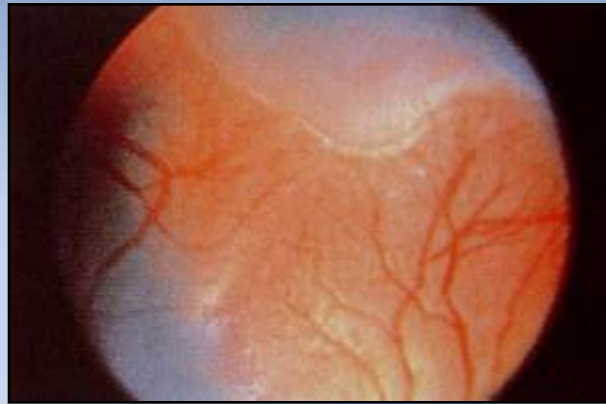
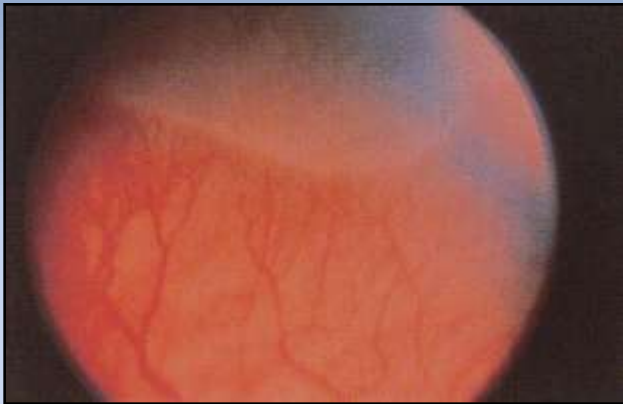
- Συγγενής αμαύρωση Leber
 - απουσία κωνίων και ραβδίων
 - **οπτική οξύτητα: 1/10 → αντίληψη φωτός**
- Μελαγχρωστική αμφιβληστροειδοπάθεια
 - εκφύλιση φωτοϋποδοχέων και μελαχρόου επιθηλίου
 - συχνότητα → 1: 4.000 γεννήσεις
 - **οπτική οξύτητα: μέτρια έκπτωση μέχρι την εφηβεία**

*** γονιδιακή θεραπεία**

Αμφιβληστροειδοπάθεια της πρωρότητας

- υαλοαμφ/θεια παραγωγικού τύπου (5 στάδια)
- νεογνά Β.Γ < 1500gr / ΗΚ < 32 εβδ.

Αμφιβληστροειδοπάθεια της προωρότητας

- Θεραπεία

- στάδιο III plus

- diode laser/ κρυοπηξία

- *ΟΠΤ. αποκατάσταση → καλή σχετικά

- στάδιο IV και V

- χειρουργική αποκόλλησης αμφ/δούς

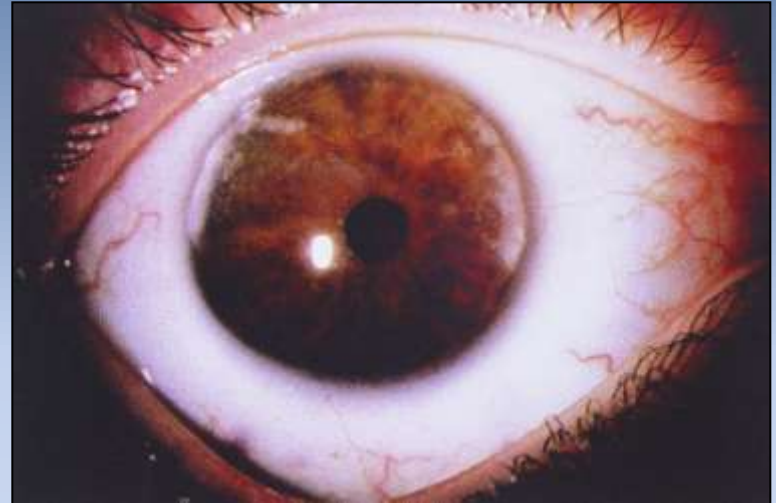
- *ΟΠΤ. αποκατάσταση πτωχή

- ΟΠΤ. οξύτητα $< 1/20$ έως τύφλωση

Παιδική ραγοειδίτιδα Νεανική Ιδιοπαθής Αρθρίτις (ΝΙΑ)

- πρόσθια ραγοειδίτιδα
- ολιγοαρθρική μορφή
- κορίτσια
- αμφοτερόπλευρη
- ασυμπτωματική (άσπρο μάτι)
- θετικά ANA

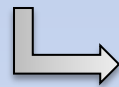
Πρόσθια ραγοειδίτιδα στην ΝΙΑ

- Θεραπεία
 - τοπική (κορτικοειδή/ μυδριατικά)
 - συστηματική (κορτικοειδή /ανοσοτροποποιητικά/
βιολογικοί παράγοντες)
- Επιπλοκές
 - καταρράκτης
 - γλαύκωμα (δευτεροπαθές)
 - κερατοπάθεια (ταινιοειδής)

**πρόγνωση
επισφαλής**

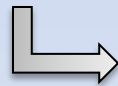
Αμβλυωπία (1-4% παιδικό πληθυσμό)

- Διαθλαστικές ανωμαλίες
 - υψηλές μυωπίες, υπερμετρωπίες, αστιγματισμοί
 - ανισομετρωπίες

αυξημένος κίνδυνος ελάττωσης οράσεως

- Στραβισμός
 - συγκλίνοντες στραβισμοί

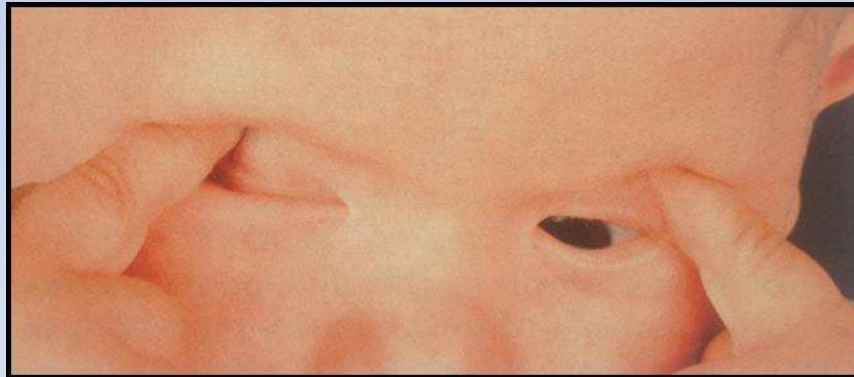

αυξημένος κίνδυνος ελάττωσης οράσεως

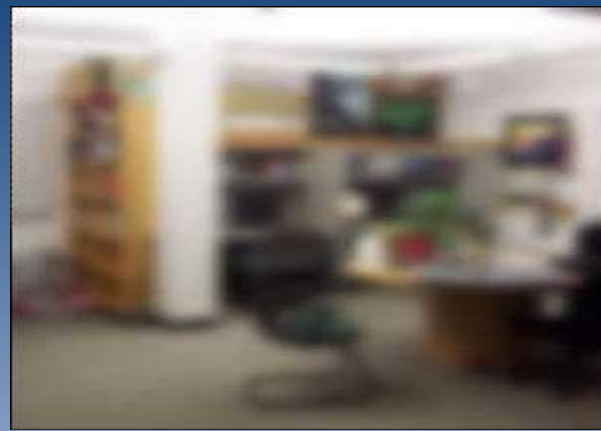
πρόβλημα θεραπεύσιμο
στην παιδική ηλικία

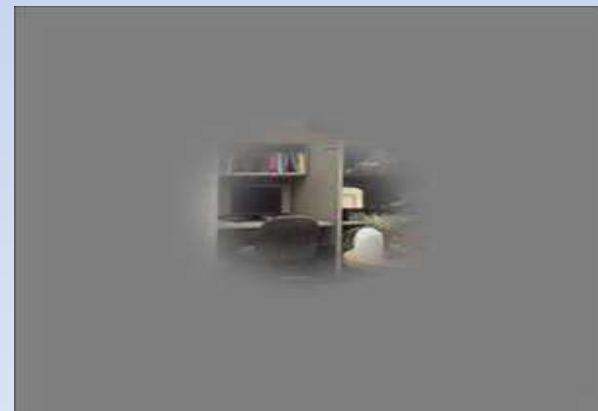
Παιδί με χαμηλή όραση (Visually impaired child)

Επίπεδα οπτικής βλάβης	Οπτική οξύτητα με διόρθωση στο καλύτερο μάτι
I. ελαφρά	$\geq 3/10$
II. οπτική αναπηρία	1/10 έως 3/10
III. σοβαρή οπτική αναπηρία	1/20 έως 1/10
IV. τυφλότης	αντίληψη φωτός έως 1/20

- λειτουργική όραση
- ποιότητα ζωής

Συχνότητα παιδιών με χαμηλή όραση

Σκανδιναβία

- ετήσια συχνότητα όλων των μορφών χαμηλής όρασης

0,8/10.000 άτομα

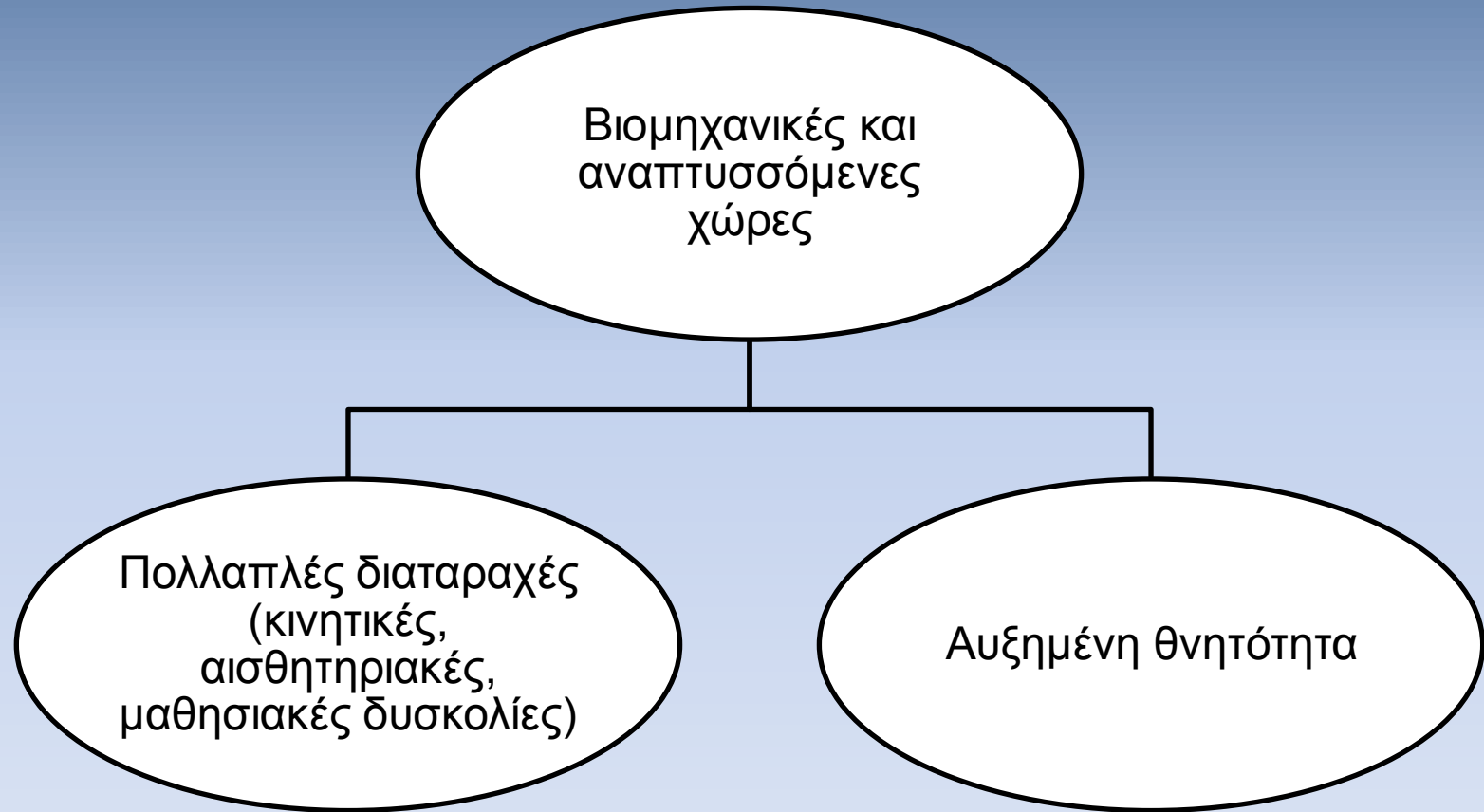
Rosenberg et al Br. J Ophthalmol 1996

Ηνωμένο Βασίλειο

- 4/10.000 1^ο έτος ζωής
- 5,3/10.000 5^ο έτος ζωής
- 5,9/10.000 16^ο έτος ζωής

Rahi J. et al Lancet 2003

Παιδιά με χαμηλή όραση

Rahi J. et al. Lancet 2003

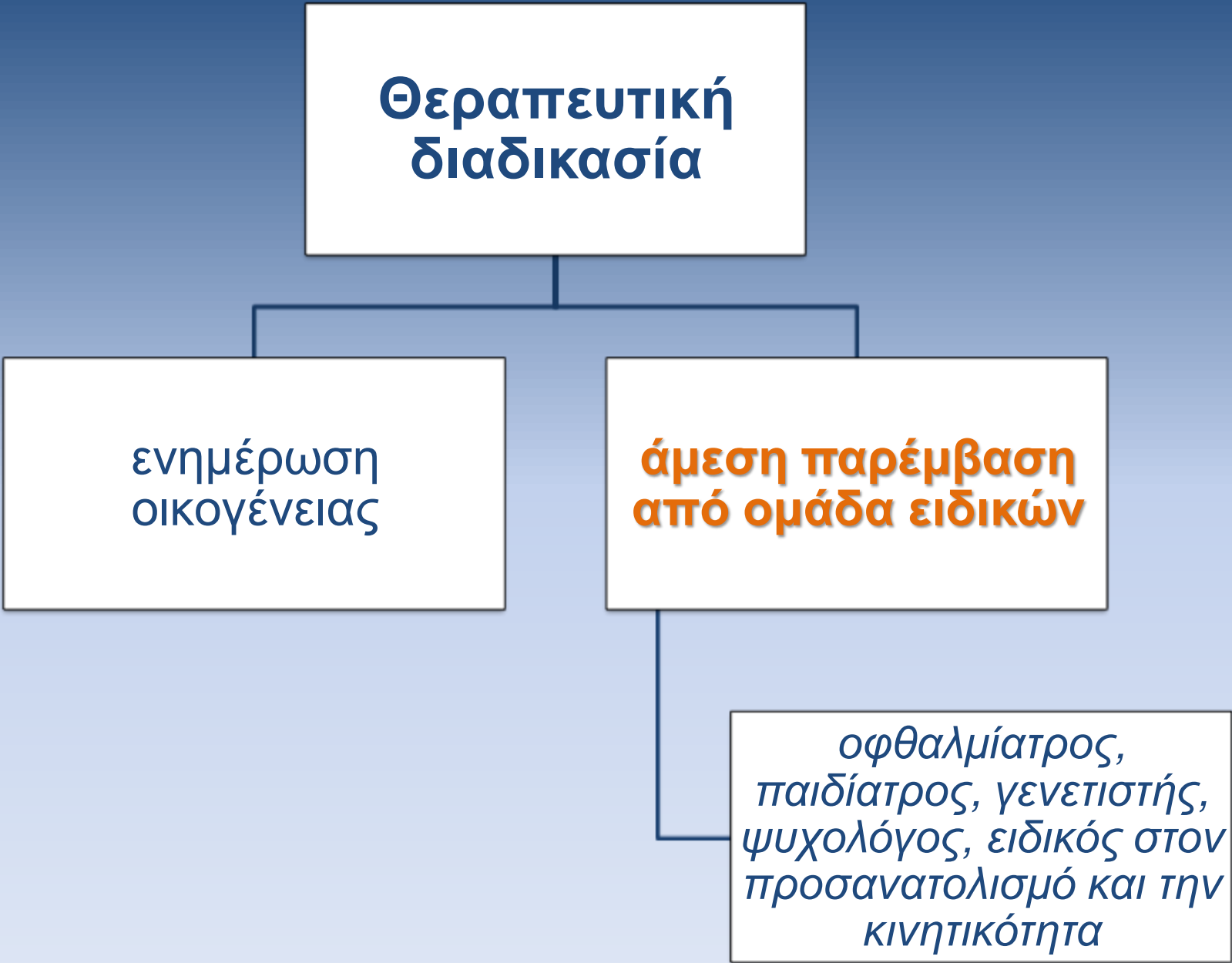
Rahi J. et al. Recent advances in Pediatrics 2001

Προσέγγιση-εξέταση παιδιού με χαμηλή όραση

- κατάλληλος χώρος
- αρκετός χρόνος
- συνεχής ψυχολογική στήριξη
- εξοπλισμός (βοηθήματα χαμηλής όρασης)
- πλήρης οφθαλμολογική εξέταση
 - οπτική οξύτητα
 - αντικειμενικός διαθλαστικός έλεγχος
 - οπτικό πεδίο
 - αντίληψη χρωμάτων
 - βυθοσκόπηση
- αξιολόγηση δραστηριοτήτων (σπίτι και σχολείο)
- έλεγχος προσανατολισμού και κινητικότητας

Θεραπευτική διαδικασία


```
graph TD; A[Θεραπευτική διαδικασία] --> B[ενημέρωση οικογένειας]; A --> C[άμεση παρέμβαση από ομάδα ειδικών]; C --> D["οφθαλμίατρος, παιδίατρος, γενετιστής, ψυχολόγος, ειδικός στον προσανατολισμό και την κινητικότητα"]
```

ενημέρωση
οικογένειας

**άμεση παρέμβαση
από ομάδα ειδικών**

οφθαλμίατρος,
παιδίατρος, γενετιστής,
ψυχολόγος, ειδικός στον
προσανατολισμό και την
κινητικότητα

Προβλήματα στην ανάπτυξη του παιδιού με χαμηλή όραση

κίνηση

αντίληψη

ομιλία

συναίσθημα

Προβλήματα στην ανάπτυξη του παιδιού με χαμηλή όραση

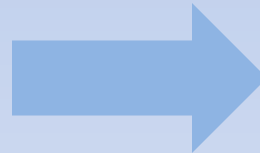
ειδικά σχολεία
δάσκαλοι
εξειδικευμένοι

- σχηματισμός εννοιών
- προσανατολισμός και κίνηση
- μη οπτική επικοινωνία στο διάβασμα, γράψιμο, ομιλία

διαφορετική εκπαίδευση σε
παιδιά με χαμηλή όραση
από οφθ/κά και εκείνα από
εγκεφαλικά αίτια

χρόνος
εισαγωγής στο
σύστημα Braille

καλή σχέση
γονέων-
δασκάλου

Στρατηγικές πρόληψης της οπτικής αναπηρίας και τυφλότητας στα παιδιά (Vision 2020)

1^ο επίπεδο

- πρόληψη δημιουργίας οφθ/κής βλάβης

2^ο επίπεδο

- πρόληψη δημιουργίας απώλειας οράσεως από μία ήδη εγκατεστημένη οφθ/κή πάθηση

3^ο επίπεδο

- μεγιστοποίηση υπολειμματικής οπτικής λειτουργίας

WHO

Int. Agency for prevention of blindness

Μελλοντική έρευνα

- επανεκτίμηση των παγκόσμιων δεικτών επίπτωσης, συχνότητας και αιτιών της παιδικής τύφλωσης
- διερεύνηση των διαφόρων στρατηγικών όσον αφορά την αναγνώριση, αναφορά και παρακολούθηση των παιδιών που χρειάζονται χειρουργικές υπηρεσίες
- συντονισμός και συνεργασία μεταξύ μη κυβερνητικών οργανώσεων και Νοσοκομείων
- έρευνα πάνω στα αίτια των συγγενών ανωμαλιών των ματιών

Ο ρόλος του Οφθαλμιάτρου στην πρόληψη της οπτικής αναπηρίας στα παιδιά

- Να προσφέρει υψηλού επιπέδου Παιδοφθαλμολογικές υπηρεσίες
- Να εκπαιδεύει άλλους ειδικούς (Παιδίατροι, Γενικοί γιατροί)
- Να συνεργάζεται με συναφείς ομάδες ειδικών επιστημόνων
- Να καταγράφει τα παιδιά με οπτική αναπηρία και να συμμετέχει σε επιδημιολογικές έρευνες

Ευχαριστώ